

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Conferințe pastorale.

Din Bucovina ne aduce scirea jurnalul „Patria” din Cernăuți, că în vederea multelor greutăți, cu cari luptă astăzi biserica, între preoțimea din arhidieceasa Bucovinei, s'a născut o vîntură de a se întruni cât mai des și a-se sfătui asupra mijloacelor, prin cari să potă lua un avînt mai însemnat întru păstoria și conducerea spirituală a credincioșilor. Salutăm cu bucurie această dorință a fraților noștri din Bucovina, și le dorim deplină isbîndă.

Amintind această adaogem tot de odată, că la noi în eparchia Aradului, din inițiativa Pré Sântiei Sale, părintelui Episcop Ioan Mețianu, s'au introdus de mai mulți ani încôce conferințe pastorale cu scopul ca preoțimea întrunită sub conducerea părinților protopresviteri, în aceste conferințe se-și formeze, și să aibă o școlă practica. În această școlă prin schimbul de idei, ce se desvîltă la asemenea ocațiuni și prin espunerea esperințelor făcute, putem să aflăm calea și mijlocele cele mai bune pentru păstoria credincioșilor, și cu deosebire putem să-ne însușim un mod unitar de gîndire și acțiune pre acest teren.

Și-au dat de sigur rîdele lor bune aceste conferințe și până acum, pentru că schimbul de idei purtat și îndeplinit cu sfințenie și cu dorul de a lucra pentru desvîltarea și înaintarea poporului nu pôte fi lipsit nici odată de rîdele sale binefăcătoare. Timpul și împrejurările, în cari ne găsim, reclamă însă cu înțepire să lucrăm mai mult și mai cu sporiu pre acest teren, și în special pre terenul pastoral, pre carele multe, tôte, le putem îndrepta cu o bună îngrijire și cu o bună chibzuieală. De aceea, așa credem noi, este neapărat de trebuință, ca să

ducem, și să activăm în aceste conferințe pastorale ale noastre un spirit mai viu și o lucrare mai intensivă, pentru ca sporiul să fiă mai mare și rîdele mai bogate.

Am învățat, și învățăm zilnic din sfînta evangeliă și din practica de veacuri a bisericii principiere pentru o bună păstoria și pentru o nimerită conducere a poporului în spirit creștinesc pre tôte terenele vieții; dar în punerea în aplicare a acestor principii întîmpinăm mai cu seamă astăzi mari greutăți; și deci de lipsă este, ca să-ne întrunim în conferințe, și prin un schimb nimerit de idei să aflăm mijlocele, prin cari se potem prentîmpina cu succes ori ce greutate, ce ni-se ivesce pre terenul pastoral. Este în natura omenescă un feliu de scădere și greșelă, că dacă omul gîndesce, și lucrează numai singur de sine, și nu comunică ideile sale cu alții de aceeași sîrte și pozițiune, — este espus a deveni unilateral, preocupat în vederile sale, în modul său de gîndire și acțiune, și mai mult, decât acesta, este espus, că dacă nu-i succed unele seau altele lucrări bune și folositoare sêvîrșite cu cea mai bună intențiune din cauza pedecilor, ce i-se pun în cale, să cadă în un feliu de apatiă, în un feliu de nepăsare, carea deprimează pre nesemțite talentele, bunele intențiuni, și puterile de lucru.

Navem trebuință nici de apatiă, nici de depri-mare. Din contră avem trebuință, ca unul fieșce carele să fim însuflețiți și inspirați de cel mai viu spirit de a lucra în agrul sfînt al Domnului repede și cu sporiu la întărirea credinței în popor și la desvîltarea sêmțului și plăcerii pentru viața noastră publică-bisericească națională; er mijlocul pentru ajungerea și realizarea acestui scop ni-l dau întrunirile,

adunările noastre bisericești, normate și organizate prin statutul organic al bisericii noastre și conferințele pastorale. În adunările noastre bisericești normate prin statutul nostru organic putem să dăm de multe ori întru realizarea celor mai bune intențiuni de mari greutate. Se poate adevărat întâmpla, ca în adunările noastre, să nu ne înțelegem, seau să-ne înțelegem în mod greșit unii pre alții din motivul, că doră nu am potut afla forma și modul nimerit, în carele să dăm sbor și viață unei idei salutare. Dăm deci de o pedecă, de o greutate, carea pentru moment nu o putem învinge, ér sfat și ajutoriu putem, să aflăm în conferințele pastorale, unde prin schimbul de idei, prin arătarea greutăților, ce întâmpinăm, putem să aflăm sfat și ajutoriu întru prentâmpinarea greutăților.

Spre scopul acesta de lipsă este deci, ca conferințelor pastorale preotești, introduse la noi de mai mulți ani încóce, să-le dăm un avânt și un sbor mai mare. carele să corăspundă trebuințelor înmulțite ale timpului, în carele trăim.

În punctul acesta, așa credem noi, că este de lipsă, să amintim o împrejurare, carea după noi apasă greu în cumpănă în ceea ce privește desvoltarea noastră ulterioară. Așa ni-se pare decă nouă, că multe lucrări bune și de folos nu succed, seau cel puțin nu succed, cum ar fi de dorit și de lipsă; ér această provine din o scădere preste carea, așa credem, că vedându-o ne vom sili cu toții să-o reparăm cu un ceas mai nainte. În tot ceea ce bine dorim să lucrăm, întâmpinăm de regulă mari greutăți, și din cauza acestor greutăți se poate une ori întâmpla, că zelul, cu carele am pornit la lucru, se scadă câte odată în fața greutăților, și apoi la urmă să se prefacă în un feliu de apatie și rēcělă de lucru. A cădă în o astfelu de stare este espus aprópe fiecare om, carele nu are ocașiune să comunice din când în când cu ómeni de starea și pozițiunea sa, ca prin un schimb de idei, făcut cu bună voință colegială și pre basa esperiințelor căscigate prin viața practică, să chibzuiască împreună la delăturarea pedecilor, ce ni-se pun în cale pre terenul pastoral, și astfelu să potem lucra tot cu mai mult succes.

În punctul acesta, așa credem noi, conferințele pastorale ne pot face bune serviții, și adevărat prin aceste conferințe ne încurajăm, și ne îmbărbătam la lucru, și tot de odată ne potem căsciga și îndemnările trebuincioase pentru bunele lucrări, cari chiamați suntem a săvârși pentru întărirea sfintei noastre biserici și pentru înaintarea poporului credincios.

Trecând în special la cestiuile, cari reclamă astăzi cu înțelegere luarea aminte a conferințelor pastorale, amintim în prima liniă, că este neapărat de lipsă să lucrăm din tote puterile a ridica și potența influința și puterea cultului public dumnezeiesc prin frumseția și podoba ceremonielor religioase, ca astfelu să întărim, și potențăm plăcerea și dorul poporului nostru de a participa la sfintele slujbe, și preste tot a da cultului espressionea nimerită a frumóselor și dumnezeiescilor idei și acțiuni, cari se representază în cultul dumnezeiesc al sfintei noastre biserici.

În legătură strénsă cu cultul public dumnezeiesc stă amnnul, și îngrijirea de a da poporului nostru prin predica bisericească chrana spirituală trebuincioasă, prin carea se potă lupta cu destulă îndemănare în contra greutăților, ce le întâmpină în mer-sul său spre desvoltare.

Preste tot afacerile așa numite „spirituale bisericesci“, la cari după statutul nostru organic aparțin: învățăturile referitorie la credință, la cult și la disciplina bisericească, recer astăzi multă îngrijire, pentru ca prin trénsese să potem abate și impedece de a-se furișa în sênul poporului nostru vederi și idei dușmane bisericii, și să potem întări sêmțul de pietate al credincioșilor spre a-și poté urma cu succes calea sa spre desvoltare și înaintare conform liniei de conduită moscenită dela bătrâni.

Și cutezăm a afirma, că în măsura, în carea vom da conferințelor pastorale importanța, ce ele o au, vom adauge a contribui în bine și la o bună soluțiune a tuturor cestiuilor mari, cari ascéptă astăzi grabnică resolvire.

In ziua sântilor trei ierarchi.

Dela prima predică rostită de apostolul Petru în biserica din Ierusalim, prin care s'a întemeiat prima comunitate creștină, — și până astăzi, biserica creștină în desvoltarea ei a dat peste pedeci uriașe, a trebuit să porțe multe lupte, însă din tote acestea a iesit învingătoare, și ađi e fapt constatat, că nu este nici o luptă, carea biserica să nu o fi avut, și să nu o fi învins.

Lucru mai presus de ori-ce îndoială, că rezultatul acestor lupte ne dă o dovadă eclatantă despre instituțiunea divină a bisericii creștine, ér pe de altă parte ni s'arată mâna provedinței, care a îngrijit, ca în timpuri critice să-i trimetă miresei Domnului astfelu de slujitori, cari să conducă naia cea aruncată de vânturi la limanul dorit.

Prin timpuri grele a trecut biserica creștină. Ear a timpurilor grele dată și chemare este, ca să

nască și să crească ómeni, cari să delátare greutățile și necazurile, și să dea o nouă direcțiune, un nou impuls, spre un spornic rezultat.

Intre ast-feliu de bărbați, inzestrați cu virtuți extraordinare, cari și-au jertfit viața lor pentru înaintarea și prosperarea bisericei Domnului, sunt și sântii trei ierarchi pe cari îi práznuim, și cari ne sunt o făclie aprinsă, carea ne luminéză și ne conduce în meisul nostru spre înaintare și perfecțiune în spirit creștinesc.

Dacă o luptă este viața omenescă, apoi viața celor trei mari dascáli ai bisericei noastre este un model de luptă, un model de sântenie, un model de viață adevărat creștinesc.

S-tul Gregoriu s'a născut la 330 în Nazianz. Studiile și-lea făcut dimpreună cu s-tul Vasiliu în Atena. După terminarea studiului s'a decis pentru o viață contemplativă ascetică. La 361 a fost chirotonit în contra voiei sale întru preot. După chirotonie fugi în pustie, unde petrecu mai mult timp în rugăciune și studiu, ér în ziua învierii Domnului din anul 362 ținu în biserica din Nazianz prima cuvântare.

După câțiva ani Gregoriu a fost chirotonit de către Vasiliu întru arhieru pentru episcopatul din Sasima, unde funcționă până la 372, când fu chemat de tatăl său, ca să-i fie de ajutor întru guvernarea episcopiei sale, ér la anul 379 a fost invitat să ocupe scaunul arhieresc din Constantinopol.

A luptat s-tul Gregoriu viața sa întrégă pentru credința cea adevărată, și plin de bucurie, pentru ea și-a dat sufletul. El dișe odată către episcopii, cari l-au ales de episcop al Constantinopolei: „Uniți-vă și dați-vă mâna frățeste: eu însă spre a scăpa corabia cea sântă sau biserica lui D-șeu, voiesc să devin al doilea Iona! Să va afla un pește mare, carele mă va înghiți! Pentru-că cu un lucru mai sunt dator, cu mórtea mea, — și acésta fie a-lui D-șeu!“ Și apoi întorcându-se către ceilalți își luă rămas bun dișend: „Rămâi sănătósă biserica mea, care ai ridicat credința noastră cea atât de urgisită óre-când! Rămâi cu bine scaun episcopesc, tu scaun invidiat și periculos și voi preoților onorați prin umilința și etatea vóstră! Rămâi cu bine tu oraș mare și iubitoriu de Christos. Rămâi fericit, tu răsărite și apuse, pentru care și de care am fost prigonic!“

Pentru lupta purtată de dânsul contra ereticilor întru apărarea și păzirea neschimbată a credinței ortodoxe formulată prin sinodul I dela Nicea, și pentru scrierile sale cari să disting prin sublimitatea ideilor și prin frumșeția formei și pentru expunerea înaltă și aprofundată a doctrinei sale despre misteriu trinității, și d-șeitatea lui Isus Christos, i-s'a dat numele onorific de Teologul.

S-tul Ioan s'a născut la a. 347 în Antiochia din părinți nobili creștini. Tatăl său muri curând după nașterea lui, ér mamă-sa își dedică întréga viață întru creșterea fiului ei. Ioan a studiat arta

oratoriei în școla lui Libaniu, cel mai renumit retor păgân al timpului său, pe lângă acésta s'a ocupat încă de tiner și cu studiul s. scripturi. După terminarea studiilor Ioan pășește în viața publică ca avocat. Nu-i place însă a să ocupe cu lucrurile „lumii“, și după puțină vreme să hotărăște a-să ocupa cu lucrurile lui D-șeu.

Ioan să retrage 6 ani în pustie ocupându-se cu studiul și cu viața ascetică.

La 386 a fost chirotonit întru diacon, peste câți-va ani întru preot, în care calitate a funcționat 12 ani, desvoltând o mare activitate pastorală. În acest timp a scris și o mulțime de tractate de o adevărată valóre literară.

La 397 ajunge Episcop în Constantinopol. Dar neputând suferi abuzurile dela curtea împ. vine în conflict cu acésta, și este exilat.

Bogat în speranță ne apare s-tul Ioan, „Christos ne-a promis, dișe dânsul, bunuri mult mai mari decât acelea ce le avurăm înainte de păcat. Lupta s'a terminat și triumful este al nostru. Privește numai la s-ta euharistie și vei dișe: prin trupul acesta nu sunt pulbere și cenușe, nu mai mult sclav, ci liber; prin acésta speraz eu viața de veci, viața ingerilor și petrecerea cu Christos!“

Acésta speranță i-a fost ultima lui mângâiere, ér murind în exil la anul 407 rosti cuvintele: „Mulțămită lui D-șeu pentru tóte.“

Amvonul bisericelor din Antiochia și Constantinopol prin strălucitele și ne'ntrecutele predici a-le lui Ioan a căpătat viață, ér biserica i-a dat numele de gură de aur.

S-tul Vasiliu s'a născut la a. 329 în Cesaria Capadociei, dintr'o familie care să distingia prin credință și virtute creștină. Anii copilăriei îi petrecu sub conducerea religiósă morală a două femei mari în virtute, a bunei sale Macrina și a mamei sale Emilia.

Studiile și-le făcu în Atena dimpreună cu at micul său s-tul Gregoriu, carele ne spune, că cât timp a petrecut ei în Atena, n'au cunoscut decât două strade, una care conducea la biserică și alta care conducea la școlă.

Neplăcându-i oficiile lumești, împărți frumósă sa avere mostenită între sêraci, și se retrase la un sat unde întemeiă o mănăstire de călugări, unde studiă s-ta scriptură și literatura bisericescă. Aci scrise el și regulele sale referitoare pentru monachi valabile și ađi în biserica orientală.

În acest timp însă biserica trece prin grele lupte. El chemat de ep. din Cesarea vine și fiind chirotonit întru presbiter, inaugură o rodnică activitate. Pentru ortodoxie el era un zid de aramă și o fortăreță puternică.

El deveni după mórtea episcopului său metropolitan al Capadociei și exarh al Pontului. Acum desvoltă o activitate pastorală neîntrecută, ér mărimea caracterului său să arată prin pășirea sa energetică con-

tra prefectului Modest, care împreună cu împăratul Valens voiau să procure arianismului deplină învingere.

S. Vasiliu era adevăratul părinte al turmei sale, și ne'ntrecut în iubirea sa de oameni.

Ideal de iubire creștină a fost Vasile. „Dacă citesc la ap. Paul, dice s. Vasiliu, că iubirea nici când nu scade, atunci mă mir, cum se îngrijesc oamenii așa de tare de lucruri trecătoare, și le iubesc așa de mult, pe când de cele vecinice, de iubire, nici nu gândesc! Lărgiți și înălțați sufletele voastre, oră nu casele voastre dice el celor bogați. Eată cum se imbulzesc săracii cu mulțimea la ușile voastre și se rógă cu durere pentru milostenie; ér voi, voi le răspundeți cu asprime, că nu sunteți în stare a-i mulțami pe toți. Eu însă caut numai la mâinile voastre și véd, că ați mințit. Diamantul, carele strălucește pe degetul têu este, deși mut, un martor în contra ta.“

Pentru această iubire manifestată de Vasiliu în întreaga sa viață, și pentru colosala activitate pastorală dezvoltată de el pe terenul pastoral, a fost înzestrat cu numele de mare.

Ivindu-se în sec. XI. dispută asupra întrebării, că la care anume din acești trei mari dascăli ai bisericii să cuvine întâietate, biserica a introdus la anul 1084 o nouă sărbătoare a sântilor trei ierarhi, cu scopul, ca prăznuindu-se deodată amintirea lor să se arete prin acesta, că biserica pe toți trei îi ține egali de mari și îi stimează deopotrivă.

Din feliul de gândire și de viață al neamului nostru.

Vistieria nesecată de bogăția spirituală și de inimă creștină este viața sufletescă a poporului român. Neam de viață vechiă și sânge din sângele poporului, carele odinioară avea în mâinile sale întreagă cultura clasică păgână, și legat în logodire nedespărțită cu glasul și voința lui Dumnezeu propagată prin evangeliă, — neamul românesc și-a zidit sieși în tradițiunii și în proverbe, în legendele populare și în datinele religioase a dăpost de stâncă nebiruită împotriva tuturor valurilor, ce pot să-l impresore.

În această bogată cămară de viață sufletescă a intrat, și s'a aprofundat ca nimenea altul până astăzi Vasiliu Alecsandri, și inspirat de chraza sufletescă aflată în inima unui popor învertoșat de greutățile vremurilor a dat viață și vecinică trăinicie modulului de gândire al neamului și creștinilor virtuți strămoșesci.

A cântat poetul, ca să încetățenească, și să renvieze pentru totdeauna frumșeția și dulceta graiului

părintesc; dar cununa neperitoare pre mormântul dela Mircesci și o-a împletit din legendele, în cari cântă cu o dulceta și sublimitate nentrecută feliul de gândire și viață al eroilor legendari ai neamului românesc.

În iconele vii, ce ni-le infățisează poetul în aceste legende vedem reaviiate și reintinerite: moșcenirea păstrată din vechia cultură romană și ideile dumnezeiești ale creștinismului, intrate și pătrunse atât de adânc în sângele și carnea poporului român.

„Dan Căpitan de plaiu“ este una din aceste legende.

Cu o frumșețe cuceritoare și cu o dulceta a limbii, carea mișcă, și încăldește inimile, ne spune cântând poetul, că auzind bătrânul Dan Căpitanul, care purta pre umerii săi, învertoșati în dese răboie aprópe ani o sută, își ieia paloșul, încalecă calul, și plécă cu inima-i ténéră, să-și dea tributul întru apărarea țării. Mórte naprasnică face bătrânul în șirurile dușmane. În focul luptei însă devine prizonier; și hanul tătăresc, uimit de a lui vitejiă, ordonéză, să-i-se aducă înainte.

„Deși cuprins în lanțuri măreț întră Românul. Ghiaur, dice tatarul cu inima haină, ce sême firul ierbii, când cósă-i e vecină? — Ea pleacă fruntea-n pace, răspunse Căpitanul, căci are să renască mai veselă la anul“.

Uimit de acest răspuns tatarul voiește să-i dăruiască viața, dacă Românul va dechiara, că-și părăsesce legea; dar Dan Căpitanul îi-răspunde:

„Ceahlăul (un munte în România) sub furtună nu cade mușnoiu! Eu Dan sub vântul sórtei să cad păgân nu voi. Rușinea-i o rugină pe-o armă de viteaz, un vierme, ce mănâncă albéta din obraz. Cui place, să roșescă, roșescă eu nu vréu, nici pată pe a mea armă nici pe obrazul meu. Alb am trăit un secol pre plaiul strămoșesc, și vreau cu fața albă senin să-mă sfêrșesc. Așa m'a deprins Stefan, ușoră țórâna-i fie, la traiu fără muștrare și fără prihănie“.

Așa răspunde românul când tatarul îi-imbă în locul morții viața, dar o viață rușinătoare, o viață, pentru carea i-se cere să-și pátete obrazul alb și curat, părăsindu-și legea strămoșescă. Românul primesce, și se dechiară vesel pentru mórte, căci nu voiesce să trăiescă nici pentru un moment viață rușinătoare. „Așa l'a deprins Stefan la traiu fără muștrare și fără prihănie“.

Hotărît a primi mórtea, o mórte de onóre, în locul unei vieți rușinoase cu părăsirea legii strămo-

șesci Dan Căpitanul dice tătărului, că în ceasul morții, ce-i stă nainte numai o singură dorință mai are: „mă lasă, lasă în ora morții grele, să mai sărut odată pământul țării mele“.

Împlinindu-i tătărul această dorință, „bătrânul Dan ferice se duce, Nistrul trece, și-n aerul Moldovei se umflă peptu-i rece, și inima lui crește, și ochii plini de jale cu drag privesc prin lacrimi podoba țării sale. Sărmanu-ngenunchază pe ierba ce străluce, își-pleacă fruntea albă, smerit își-face cruce, și pentru totdeauna sărută ca pe-o moște pământul ce trăsare, și care-l recunoște. Apoi el se întorce la Hanul, intră-n cort, suspină, șovăiește, și palid cade mort.“

S'a sfârșit bătrânul Dan Căpitan de plaiu în cortul și în fața hanului tătăresc; dar nu sabia călăului, ce-l accepta i-a pricinuit mărta de onore. S'a sfârșit cu crestinescul sfârșit al vieții, când i-a venit ceasul, — pentru că crestinesce a trăit un secol, crestinesce a luptat o viață, urmând deprinderilor învățate dela Stefan cel mare și privind în fața morții cu tăria nedespărțită unei nime crestinesci.

Așa au fost bătrânii. Așa au privit în fața morții ori de câte ori a fost în primejdie legea strămoșescă. Așa ni-i înfățișază legendele. Așa li-cântă poetul.

Învățătura pentru noi?

Se trec și se sfârșesc în lume toate. Obrazul alb și curat, obrazul nepătat rămâne, pururea vesel în fața posterității, — că a biruit ispitele, momelile și asupririle celor ce nu gândesc crestinesce. Dan Căpitan de plaiu, eroul legendariu nu este oșteanul, carele luptă pentru plată, pentru ambițiune, seau vanitate. Este viteazul, care ride în fața morții, când datorința îl-chiamă să-și apere vatra și căminul părintesc, țera și legea strămoșescă.

Ispitele, momelile și asupririle se trec. Curățenia și albăta obrazului rămâne. Și celor din trecut, cari au știut, să-o postreze cu sfințenie, această remanere le este răsplata biruinții, ér pentru noi învățătură, de a-ne întări și a-ne însufleți de felul de gândire și de viață al neamului nostru, întrupat în o formă viiă atât de nimerită în modul de gândire și de viață, pre carele îl-vedem la eroii legendari, cântați de spiritul pururia viu al poeziei noastre populare.

D I V E R S E.

* *Pentru orientare.* Din mai multe părți ne-au sosit în decursul săptămânii trecute reclamári dela unii domni abonenți, că n'au primit numărul trecut din „Biserica și Școla“. Am cercetat la expedițiune, și am aflat, că foia s'a trimis tuturor dnilor abonenți, cari și-au renouit abonamentul pre anul curent; și deci pentru a poté regula expedițiunea rogăm pre d-nii abonenți, cari încă nu și-au renouit până acum abonamentul pentru anul curent să binevoiescă a-l renouit cât mai curând.

* *Principele Ferdinand al României,* membru al Senatului român, a trimis Președintelui Senatului următoarea scrisóre autografă, datată Nizza 13 Ian. st. n. 1898. care a fost cetită în ședința de Vineri séra a Senatului: „Nu pot să las să trecă anul vechiu fără să-mi aduc aminte de nenumăratele dovezi de iubire, ce am primit din partea colegilor mei în anul trecut, și nu vă pot spune cât de mișcat am fost de salutările ce mi-ați trimis aicea în răspunsul la Mesagiul Tronului. Această nouă dovadă de iubire a găsit un adonc răsunset în inima mea. Ađi, când începe un nou an, vă trimit odată cu mulțumirile cele mai sincere, urările cele mai căldurose. Să fie anul 1898 fericit și roditor. Dumnezeu să ajute lucrărilor vóstre, și să ocrotescă scumpa noastră țără. — Ferdinand, Principe al României.“

* *Himen.* D-nul Octavian Putici subjude regesc în Recaș își va sërba cununia în 2/14 Februaru a. c. în biserica noastră din Maierile Timișorii la órele 4 p. m. cu d-ra Silvia Gaiția din Timișóra. — Felicitările nóstre!

* *Omagiul Carmen Sylvei.* În urma reprezentațiunei „Mariórei“, de Carmen Sylva, în Teatrul Național germán din Cernăuți, fruntașii români s'au întrunit în sala Hotelului Weiss și au trimis Carmen Sylvei, Reginei României, următoarea telegramă de omagiu: „Ferițiți în societatea distinsei nóstre artiste Agata Bârsescu și plini de admirațiune pentru „Mărióra“, care a trecut cu succes pe scena nóstră, aducem cele mai profunde omagii poetei-Regine- Trăiască geniul Carmen Sylvei, care a vărsat ađi de pe scena cernăuțană mândria în sufletele românesci“.

* *Himen.* D-nul Ioan Fofiu ales preot în K. Tarjan, și-a încredințat de viitoare soție pe d-ra Ersilia Pantoș din Pilul-mare. — Felicitările nóstre!

* *Pictorul academic român.* Dl. Ioan Zaicu, care a făcut în Viena șese ani de șile studii academice serióse în arta pictarei universale și în deosebi în cea bisericescă orientală, s'a stabilit în Jimbólea, unde și-a deschis atelierul său bine întocmit. Lucrarea sa cea mai nouă a esecutató escelent junele nostru artist-pictor la biserica cea mare gr. or. română din fruntașa comună Nădla c, care a atras atențiunea și admirațiunea marelui public. Îl recomandăm în atențiunea publicului nostru.

* *Himen.* Dl. Ioan Lăcătuș inv. în Uzdin cott. Torontal și va sërba cununia Duminecă la 1/13 Faur a.

c. cu stimabila Dșoră Marina fiica Dnui Ieremiă Mihaiu comerciantă în Pesac. — Felicitările noastre tinerei părechi!

* *Pentru religiozitatea poporului.* Partidul conservatoriu din Germania întrunit zilele trecute în adunare generală în Dresda, în fața ideilor materialiste, cari subsapă autoritatea divină și umană, și corump în popor bunele moravuri, a luat rezoluțiunea, ca să lucre din toate puterile pentru întărirea credinței și religiei în popor, și să impedeze atacurile ce le fac unii oameni, asupra vieții și dezvoltării religioase a poporului, abusând de libertățile publice, și mai cu seamă de libertatea presei.

* *Comisiunea școlară* a camerei deputaților din Budapesta a pertractat zilele trecute raportul ministerului de culte și instrucțiune publică referitoriu la învățământul elementar. Din acest raport se vede, că deși în anul școlastic trecut numărul elevilor în toate preparandiele din țară s'a sporit cu 396 elevi, și deși în decursul anului trecut au depus examenul de calificățiune învățătorască 1500 de preparanți absoluți, — totuși mai sustă lipsa de învățători calificați în cele 28,000 stațiuni învățătoresci din țară. Cu această ocaziune reprezentantul guvernului a declarat, că pentru ameliorarea stării materiale din stațiunile mai slab dotate în lipsă de alte resurse finanțiare s'au luat dispozițiuni, ca învățătorii să-și potă câștiga cunoscințele de lipsă din unele ramuri de economie, și anume: din pomărit, legumărit, albinărit etc. ca cu ajutoriul acestora să potă avea pe lângă salariu un izvor de câștig din aceste ramuri de economie.

* *Bucătărie electrică.* Invențiunea cea mai nouă a lui Edison este, că a aplicat electricitatea la bucătărie și a instalat deja în New-York o bucătărie, în carea în loc de lemne, petrolu, seau gaz aerian se fierbe cu ajutoriul electricității, prin carea se ajung două avantaje, se fierbe, și se frige repede, și se potă susține cea mai mare curățenie. Pânea de exemplu în această bucătărie se coce perfect în 15 minute, ăr vasele se spală prin un mehanism ușor de manuat la moment.

† *Necrolog.* Un venerabil bătrân din vechia pleiadă a neguțătorilor români din Brașov, cari la sfatul și inițiativa fericitului întru aducere aminte protopop de ordină al Brașovului, mai târziu Episcop al Caransebeșului Ioan Popa s'au contribuit cu mari jertfe la ridicarea gimnasiului român ortodox de acolo, a școlii reale și comerciale, — Nicolae Ciurcu a încetat dintre cei vii în Viena în etate de 90 de ani, de unde rămășițele pământești ale defunctului au fost transportate la Brașov și depuse spre odihnă eternă Luniă trecută cu solemnitatea meritată. Siciul defunctului a fost așezat în sala mare a gimnasiului, ăr de aici a fost transportat la biserica sfântului Nicolae din suburdiul Schein, unde s'a săvârșit slujba dumnezeiească pentru cei răposați în ființa de față a unui număr public, carele venise să dea tributul din urmă vrednicului pefunct.

Depunând o lacrimă de durere pre mormântul defunctului rugăm pre D-șeu, ca familia numeroasă rămasă în doliu să-o consoleze, ăr sufletul răposatului să-l așeze în lăcașurile dreptilor. În veci amintirea lui!!

* „*Severineana*“, institutul de credit proiectat a-se înființa în Caransebeș cu un capital de fundare de 100,000 de corone, precum cetim în „Fôia diecesana“ este aproape fapt împlinit. capitalul de fundare este subscris. El este subscris mai tot de Bănățeni. Între subscritorii de acțiuni mai multe sunt: Prê Sântia Sa, părintele Episcop Nicolau Popea, Ilustra familiă Mocsanyi, dlu Ilie Curescu și mulți preoți, învățători și cărturari din popor.

* *Contra lucului.* Regele Abissiniei Menelik, a edat o lege nouă țării sale, prin carea țintese a împede lucul. În motivarea acestei legi Menelik dechiară, că a observat în timpul din urmă un lucu pre mare la femei, carele slăbese țaria poporului. De aceea prin această lege opresce lucul și dispune, că dacă și în viitoriu se vor mai purta haine lucușe și bijuterii, acelea se vor confisca, și prețul lor va intra în vistieria st. tului.

* *Toastul unui principe.* Din Kopenhaga se scrie jurnalelor, că fiul principelui moștenitoriu de acolo a fost invitat de un conte, ca să participe la o vânătoare. După vânătoare contele a aranjat un banchet, la carele au participat toți oșpeții invitați, precum și ténêrul principe. Venind rëndul toastelor contele, gazda cășii a ridicat un toast pentru principele în carele între altele a șis, că dacă îi-va ajuta Dumnezeu să-devină rege, să-și caute sprijinul în nobileme, pre carea potă conta în toate împrejurările. Răspundând la acest toast principele dechiară, că dacă îi-va ajuta Dșeu să-ajungă la tron își-va căuta razim la toate păturile societății, și anume și la cei ce stau aproape și la cei ce stau departe de tron, de aceea închină păharul în sănătatea tuturor celor ce au participat la vânătoare.

* *Drepturile femeii.* Sub titlul acesta a apărut cea dântăiu carte în jumătatea a doua a secului trecut în London. Această este scrisă de Mary Wollstonekraft, și când a apărut, a făcut mare senzațiune în lume. A fost cetită cu un deosebit interes, și a fost tradusă în mai multe limbi. Ansă la scrierea acestei cărți i-a dat autôrei trailul rău, ce l'a vădut dênșea la părinții ei. Tatăl său a fost un om neuman, și nu îngrija de casă, carea era lăsată numai în grija mamei sale, și pre carea tatăl său o maltrata. Vădend dênșea aceste maltrăți s'a decis, să studieze, și să-afle modul pentru îmbunătățirea pozițiunei sociale a femeii. Cetind însă dênșea cărți scrise în spirit anticreștinesc opul său și cele ce l-au urmat asupra acestei întrebări nu i-au potut da o bună soluțiune. Și această întrebare, ca toate cestiunile sociale se potă rezolvi în mod nimerit numai aplicându-se în mod nimerit principiile evangheliei.

* *Din vorbele duor ômeni de nume mare.* Odată, înainte cu câțiva ani se preumbla contele Beust cu prințul Bismark prin Gastein, unde merseseră ambii pentru căutarea sănătății. Din vorbă în vorbă cei

doi, dușmani de odinioară ajunseră între altele să vorbească și de propria lor fire. Întrebă adevărat Bismark pre Beust, că în ce stare se găsește dânsul când îl-necăjesc omenii. Beust îi-răspunse, că nu-l supără nimic. A început să îmbetrânească, și cu cât înainteză în vârstă, cu atât devine mai răbdătoriu, și „răbdarea“ este mama înțelepciunii. Fieea mea este tocma din protivă, adăugă Bismark, eu când mă necăjesc, trebuie să rump, seau să sparg câte ceva, ca să-mi pot redobândi liniștea sufletească. Așa mai deunăzi fiind în audiență la regele, unde țesuse cineva intrigi încontra mea, — m'am necăjit așa de mult, încât ieșind afară, am spart în antișambră o oglindă, ca să-mi trecă mânia, și lucruri d'astea fac totdeauna, de câte ori mă supăr, ca să-mi trecă mânia.“ Vorbind de mânia lui Bismark și de răbdarea lui Beust, negreșit este bine să-avem în vedere, că ce-i dă mâna lui Bismark să facă, — nu poate face altă lume. Alți muritori trebuie să-și însușescă cu totă strădania „răbdarea, mama înțelepciunii“, de carea vorbește Beust.

* *Morarii în veacul de mijloc* erau o clasă de oameni urgisiți și urgisirea acăsta provenea din credința, că morarii, când ieau vama dela bucatele, cari le macină, ar fi luând mai mult, decât ce ar fi cu dreptul. Din acăstă cauză fiii de morari nu puteau să fiă înaintați în nici o funcțiune, și nu erau primiți nici la măiestrii. Așa erau pedepsiți în veacul de mijloc, omenii, despre cari se credea, că nedreptățesc pre alții. Ore astăzi cu așa numita civilizațiune a veacului vom fi înaintați ore, seau vom fi scăduți în judecata asupra nedreptății și nedreptăților.

* *Clopot moderne.* — În curând se va inaugura clopotnița bisericăi Saint-Germain-l'Auxerrois din Paris; instalată deja de mai mulți ani, acăstă clopotniță perfecționată posedă un clavier analog cu acela al unui pian: fie-care clopot este înzestrat de 4 ciocane, ceea-ce permite de a scote sunete foarte repezi, cu duble crohete, de pildă.

Noua primărie din Levallois Perret e 'nzestrată cu o clopotniță de o factură specială în loc de a fi compusă din clopote, ea 'i formată din două șiruri paralele de tuburi de bronz în lungime de la 1 m. 40 până la 2 m. 42, și cântărind de la 36 până la 45 kilograme. Aceste tuburi, în număr de 18, sunt lovite, ca clopotele celor-l'alte clopotnițe, printr'un aparat de ciocane.

Cu acăstă ocaziune e bine să amintim că americanii posedă, în Marea Capelă din New-York, un joc de clopote foarte complect, mișcat numai prin electricitate; orologiul asemenea este electric, precum și lampelle cari împresoră altarul.

* *Din viața lui Edison.* Bărbatul cel mai mare al veacului pre terenul invențiunilor este americanul Edison, ajuns la acăstă mărime prin lucru neobosit și prin o tenacitate, ce n'are părechia. Dânsul este fiul unui croitor sêrac, și n'a avut alt învățătoriu, decât pe mama sa, care fiind înainte de căsătorie învățătoră a dat fiului său instrucțiune în cunoștințele de lipsă, și l'a deprins să-i placă, să lucreze. Pre terenul lucrului este neîntrecut. Dânsul, când este preocupat de câte o idee, lucrează câte 5—6 zile neîntreput, fără să dormă, și aprôpe

fără să mănânce. Cariera și-o-a început omul acesta la vârsta de 12 ani ca servitoriu la drumul de fer, unde curăția vagonelle de praf, ér când nu era ocupat vindea la călători jurnale, țigări și pome. Ca servitoriu la drumul de fer scotea zilnic cărți din o bibliotecă din oraș, și cetea cu multă atențiune. Vădend dânsul, că jurnalele se caută își-făcu însuși un mic jurnal, în carele publica pre scurt scirile din jurnalele ce le vindea, și mai câte o depeșe ce o căpăta pre la stațiuni din buna voința șefilor de gară. Pentru ca să-și potă tipări jurnalul își-instală într'un vagon vechiu o mică tipografie. În acest vagon-laborator Edison și redija și tipăria jurnalul, și apoi la stațiuni, când stetea trenul, îl-vindea cu numărul la călători. În acest vagon făcea apoi Edison nentrerupt experimente de fizică și chemie. S'a întemplat însă, că vagonul lui Edison, cădend o sticlă cu fosfor în urma unei sgduituri de tren, s'a aprins și conductorul oprind trenul, — aruncă din vagon și sticlele și mașina tipografică și pre însuși tipograf. Necăjit pentru acăsta învță Edison din bunăvoința unui șef de gară telegrafia, și cu 15 ani întră în serviciu la telegraf, unde făcu mai multe invențiuni. Una din aceste invențiuni o vându Edison unei societăți cu suma de 6000 dolari (12 mii de fl.), care sumă societatea se îndatoră a-i-o da în fie-care an. Din momentu acesta averea și renumele lui Edison cresce nentrerupt. În anul 1876 și-a construit în satul Orange de lângă New-York un laboratoriu, carele este cel mai complet și cel mai scump din lume. În acest laboratoriu, carele la costat pe Edison cinci milioane de fiorini, a făcut cele mai însemnate invențiuni: lumina electrică, fonografal, telefonul și altele. La tôte aceste rezultate ajuns Edison prin calitățile sale eminente, între cari amintim, că are o ținere de minte fără seamăn, dar mai cu seamă prin o îndârjire necreduț la lucru, carea i-o-a inspirat buna educație a mamei sale, carea i-a întipărit în inimă cu deosebire următoarele trei momente: o plăcere de lucru, ce nu cunoșce margini, omenia și bărbăția fără seamăn. Cu aceste trei calități Edison a devenit pe terenul invențiunilor cel dintâi om din lume. După „Albina“

* *D'ale obiceiurilor.* Se istorisesc, că înainte vreme, pre când încă nu erau drumuri de fer, călătoria prin țeră cu trăsura principele Ioan Cuza și ministrul său Michaiu Cogălniceanu. Mergend cu trăsura pre câmp principele și ministrul său vedură într'un loc, că un stêpân bate în mod barbar și tiran pre servitoriul său, pote că cine scie, pentru vre o mică greșelă. Vădend acăstă scenă barbară și neumană Cogălniceanu dișe cătră principele Cuza: Măria ta acăsta este o barbaria de carea este bine, să scăpăm țera cu un ceas mai nainte. Este de lipsă, să facem o lege, prin carea sub aspre pedepse, să oprim astfeliu de bătăi. „Bine îi-răspunse principele se studiezi, și se combinezi un proiect de lege în acăstă privință, și apoi să supunem corpurilor legiuitoare, ca să facem odată capet astor-feliu de barbarii“. Ajungend într'un oraș, luară ambii curartir preste nopte într'un hotel, și se încuarterară în două odăi alătoria — cu cuvântul, ca a două și des de dimineță să plece mai departe. Fie-care își avea servitoriul său. Servitoriul lui Cogălniceanu, când se retrase stêpânul său pentru odichna de nopte îi luă hainele și păpucii, ca să-le grijescă pentru a două și; dar avend el mulți prieteni în acel oraș, le predete acestea unui servitoriu dela hotel, ca pentru un bun bacșiș, să le grijescă; ér el plecă la petrecere cu prietenii. A doua și des de di-

mină și principele trimise servitoriul său la Cogălnicean, să-l poftescă, să plece mai departe. Cogălniceanu dă în sus, dă înjos, dar nici hainele, nici servitoriul nu-s niciări, și de plecare mai departe nu poate să fiă nici vorbă. Să scuză deci la principele, se necăjește, și se infuriază. — În această situațiune îl află într'un târziu, servitoriul, când li-aduce hainele. Necăjit cum era Cogălniceanu, că din cauza neglijenței servitoriului s'a făcut de rușine înaintea principelui, nu se potu reținea, ci scurse cu graba câteva palme servitoriului, așa că sgomotul, ce se făcū strébătu și în odaia prințului, apoi se îmbracă cu iutele, și pleacă cu principele la drum Mergând ambii în trăsură, într'un târziu îl întrebă principele, dacă a mai gândit de ieri încôce la proiectul de lege pentru stergerea batăii. La această întrebare Cogălniceanu oftă una bună, apoi își espuse pațania cu servitoriul; ér principele li-responduse: „legile se schimbă, și se pot schimba, dar așa se vede că obiceiurile, și năravurile rele rămân, de aceea răul acesta se va poté schimba numai, dacă vom găsi mijlocele ca să schimbăm, și să îndreptăm obiceiurile rele.

Concurs.

Consistoriul subsemnat pe baza decisiunii enunciate sub numărul și datul de față pentru deplinirea postului de protopresbiter în protopopiatul Beliiului, devenit în vacanță prin pensionarea protopresbiterului Petru Suciu, amésurat Regulamentului congresual, escrie concurs nou cu terminul de 30 de zile compute de la prima ziua ce urmază după înțea publicare a acestui concurs în foia oficiasă diecesană „Biserica și Școlă“.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1) Birul protopopesc, dela parochiile mai de frunte la număr 18 câte un cubul de cereale, ăra dela 27 parochii ori filii mai slab dotate câte cu două măsuri (2 vici) cereale, care tôte la olaltă fac 26 cubule și 2 măsuri, prețuite cu câte 5 fl. cubul, dau suma de 132 fl. 50 cruceri.

2) Competințele anuale dela 32 comune bisericesci cu câte 5 fl. dela una pentru visitațiunile canonice, fac la olaltă 160 fl.

3) Ajutoriu, respective cuota anuală a protopresbiterului 500 fl. din care sumă alesul va avé a da în tot anul protopresbiterului pensionat Petru Suciu până va fi în viață 200 fl.

4) Venitul parochiei protopresbiterale Ucuriș, face anualminte 600 fl.; aci se notéză că dările pentru pământul parochial le solvesce parochia Ucuriș, — astfeliu emolumintele tôte împreună dau o sumă totală de 1392 fl. 50 cr.

Aspiranții a acest post de protopresbiter sunt avisați a-și presenta recursese instruite cu tôte documintele necesari la subsemnatul Consistoriu în terminul susespus; ér recursese sunt a să instrui cu documintele despre cualificațiunea normată prin §. 53 din Statutul Organic și prin concludusul congresual de sub Nr. 111 din anul 1888 și anume:

a) Testimoniu de cualificațiune preoțescă pentru parochiile de prima clasă.

b) Testimoniu despre depunerea esamenului de maturitate.

c) Atestat officios despre aceea, că recurintele au implinit cel puțin cinci ani în serviciu bisericesc sau școlar cu succes deplin multămitorin și că prin zel și diligență s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc ori școlar.

Dat din ședința plenară a Consistoriului ort. rom. din Oradea-mare ținută la 30 Decemvre 1897.

Iosif Goldișiu, m. p.
archimandrit, vicariu episcopesc.

—□—

Pentru deplinirea parochiei de cl. I. din Curticiu (protopresbiteratul Chișineu, cottul Arad), devenită vacantă prin mórtea regretatului preot Teodor Pinter, — se escrie concurs cu termin de alegere pe 22 Februaru st. v. a. c.

Venitele sunt: una sesiune pământ comasat, în carea se cuprinde și pășunea: birul și stolele usuatela dela Nrii de casă a acelei parochii, — cari tôte dau un venit anual de peste 800 fl. v. a.

Darea directă o va suporta preotul alegând din al seu; asemenea sustă pentru densusl deobligamental §-lui 8 din „Regulam. pentru parochii“.

Dela recurenți se cere cualificațiune pentru parochii de cl. I. cei cu esamen de maturitate vor fi preferați.

Recursese ajustate conform prescrielor §. 13 din statutul organic și §. 15 din Regulam. pentru parochii, adresate comitetului parochial din Curtici, se le trimită subscriului ppresbiter în Chișineu (Kisjenő) cottul Arad până la 19 Februaru st. v. a. c.

Recurenții au să se prezenteze în s. biserică din loc, pentru a-și aréta desteritatea în oratorie și cele rituali, — observând strict dispozițiunile §-lui 18 din Regulam. pentru parochii.

Dat în ședința comitetului parochial ort. român, Curtici 8/20 Ianuariu 1898.

Gregoriu Mladin, m. p. *Ioan Bulbocă, m. p.*
președinte notariu.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante de a III-a clasă Ierneva și filia Vața de Jos protopresbiteratul Halmagiului se escrie concurs cu termin de alegere 30 de zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa această parochie sunt avisați ca recursese provédute cu tôte documintele prescrie, adresate comitetului parochial până la 30 Ianuariu a. c. ale trimite protopresbiterului subscris în Halmagiu.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine; IOAN GROZA, m. p. protopop

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Comuna bisericescă română greco-orientală din Sărafalva, comitatul Torontalului, escrie concurs de licitație minuendă pe 8/20 Februaru a. c. nainte de amégi la órele 10, ce se va ținé în școlă română din loc, pentru edificarea unei biserică române greco-orientale în Sărafalva.

Prețul de esclamaré 11.702 fl. 22 cr. v. a.

Atât planul și preliminaru, cât și condițiunile se pot vedé la oficiul parochial din loc.

Sărafalva, în 2/14 Ianuariu 1898.

Comitetul parochial.

—□—